

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Zbýšov, okres Kutná Hora

Zbýšov 23, 285 65 Zbýšov

Identifikátor školy: 600 046 290

Termín konání orientační inspekce: 20. a 22. únor 2002

Čj.	032 043/02-5101
Signatura	oc2bv101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Neúplná základní škola bez právní subjektivity, je organizační složkou obce. Je tvořena třemi třídami: I. (první a druhý ročník), II. (třetí a čtvrtý ročník) a III. (pátý ročník). Škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT ČR dne 30. dubna 1996 pod č.j. 16847/96-2 s platností od 1. září 1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25. srpna 1998 pod č.j. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998.

Podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 32 187/01-21 ze dne 28. ledna 2002 vydaného MŠMT ČR je součástí školy školní družina, která nebyla předmětem této orientační inspekce. Podle téhož rozhodnutí je cílová kapacita školy 60 žáků. Ke dni inspekce navštěvovalo školu celkem 55 žáků.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, matematika, německý jazyk, praktické činnosti

Plánování a příprava výuky:

Učební plány všech tříd odpovídají učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu, sledovaným předmětům byla vyhrazena odpovídající týdenní hodinová dotace. Dlouhodobé plánování je uskutečňováno pomocí časově-tematických plánů. V loňském školním roce došlo k drobnějším odchylkám od osnov českého jazyka tím, že ve čtvrtém ročníku ve 4. týdnu bylo probíráno učivo *slova jednoznačná* a ve 30. týdnu učivo *slovesný způsob*, dále pak v pátém ročníku ve 35. týdnu učivo *druhy číslovek*. V letošním školním roce bylo ve čtvrtém ročníku ve 3. týdnu probíráno učivo *slova jednoznačná*.

Všechny sledované vyučovací hodiny byly promyšleně a pečlivě připraveny obsahově, metodicky i po stránce materiální.

Dlouhodobé plánování a aktuální příprava na sledované vyučovací hodiny byly hodnoceny stupněm průměrný.

Podmínky výuky:

Ve škole vyučuje ředitel školy, dvě učitelky a část hodin také vychovatelka školní družiny. Pouze 14 z 71 vyučovacích hodin, které jsou v týdenním rozvrhu všech tří tříd, je vyučováno ředitelem školy, který jako jediný splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ze sledovaných předmětů byly nekvalifikovanými učitelkami vyučovány: český jazyk a matematika v prvním, druhém, třetím a čtvrtém ročníku, německý jazyk ve čtvrtém a pátém ročníku a praktické činnosti v pátém ročníku.

Personální podmínky pro výuku jsou pouze vyhovující.

Prostorové podmínky pro výuku jsou průměrné, rovněž tak vybavení školy. Stav školní budovy svědčí o velmi dobré péči zřizovatele. Prostředí celé školy je podnětné. Estetická a účelná výzdoba podtrhuje celkovou „domácí“ atmosféru. V celé školní budově bylo v době inspekce čisto. Chodby školy byly vyzdobeny žákovskými výtvarnými či rukodělnými pracemi. Venkovní areál je upraven pro tělovýchovné a relaxační aktivity dětí o přestávkách a pro činnosti ve školní družině.

Třídy jsou vybaveny starším nábytkem, zpravidla je ve třídě jedna velikost žákovských lavic a židlí. Prostorově jsou tyto třídy vyhovující, ale neumožňují členění třídy na pracovní

a relaxační část, přestože jsou vybaveny koberci.

Škola vlastní jeden velmi kvalitní počítač, který je používán zejména pro administrativní účely a pro tvorbu vlastních pracovních listů pro žáky. Dále jsou k dispozici dva počítače s dílčím (spíše omezeným) programovým vybavením. Ve třídách není trvale k dispozici žádná didaktická technika. Při sledované výuce českého jazyka, matematiky i německého jazyka byly vhodně využívány některé žákovské pomůcky a nástěnné materiály, které tvoří součást pěkné výzdoby tříd. Při německém jazyce byl zajištěn také poměrně kvalitní poslech německého textu. V hodinách českého jazyka bylo také využito pracovních listů s různými úkoly. Při zhlédnutých vyučovacích hodinách panovala ve třídách klidná atmosféra bez stresu, pro žáky vstřícná a podporující. Tempo výuky odpovídalo věku žáků, výuka byla vhodně členěna. Záměrné relaxační aktivity nebyly do hodin začleněny.

Materiální a psychohygienické podmínky školy mají velmi dobrou úroveň.

Podmínky pro výuku byly celkově hodnoceny stupněm průměrný.

Organizace, metody a formy výuky

Organizačně je vyučování sledovaných předmětů zajišťováno účelně a úsporně, pátý ročník je v samostatné třídě, další ročníky jsou spojeny do dvou tříd (1. a 2. ročník, 3. a 4. ročník).

Čas věnovaný přímé a nepřímé práci učitelek se žáky jednotlivých ročníků ve dvouročnickových třídách byl poměrně vyvážený, přímá práce byla zpravidla organizována jako hromadné vyučování. Samostatné činnosti žáků - nejčastější formou byla samostatná písemná práce - byly dobře materiálně zajištěné (pracovní sešity, volné pracovní listy). Většinou byla také žákům poskytována k jejich práci okamžitá zpětná vazba. V několika zhlédnutých hodinách matematiky a německého jazyka byla alespoň část výuky věnována práci ve skupinách. I pro žáky prvního ročníku byly některé skupinové aktivity vhodně zařazeny. V hodinách praktických činností bylo využíváno zejména samostatné práce s textiliemi a papírem (výroba pozvánek a výroba postavičky z textilu). Zejména v pátém ročníku procvičovali žáci získané dovednosti při sestavování nápaditého výrobku. Výuka byla bez závažnějších odborných nedostatků.

Celkově byla úroveň organizace a použitých metod a forem práce hodnocena jako průměrná.

Motivace a hodnocení

Vstupní i průběžné motivaci nebyla věnována vždy dostačující pozornost. Vstupní motivaci nahrazovalo pouhé seznámení se stručným plánem práce v hodině. Průběžně motivačně působilo pouze vlídné a podporující hodnocení žáků. Nové učivo navazovalo na předchozí poznatky, které žáci získali ve škole nebo vlastní zkušeností z běžného života. Při opakování (převládala frontální forma) se procvičovalo převážně pamětní zvládnutí učiva, jen v některých hodinách se také ověřovala schopnost žáků učivo aplikovat. Žáci byli v době inspekce hodnoceni pouze slovně. Hodnocení bylo vždy povzbuzující, pozitivní. Často byla využita pochvala, učitelé přiměřeně a tolerantně zaujímalí postoje k chybám žáků. V závěrech hodin nebylo vždy pamatováno na zhodnocení efektivity vyučovací hodiny. Jen v pátém ročníku byly využity metody sebehodnocení žáků.

Oblast motivace a hodnocení byla na průměrné úrovni.

Interakce a komunikace

Při práci ve skupinách se mohli žáci vzájemně ovlivňovat, učit se vhodným formám spolupráce a komunikace. Učitelé většinou kladli otázky, které od žáků vyžadovaly širší volné odpovědi (písemné i ústní). Vztahy mezi žáky a pedagogy jsou založeny na vzájemné důvěře a respektování pravidel školního řádu. Učitelé dbali i na dodržování základních pravidel společenského chování mezi žáky navzájem (ve sledovaných hodinách i o přestávkách).

Nežádoucí projevy se v chování žáků nevyskytovaly.

Úroveň této oblasti byla hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání ve sledovaném okruhu vyučovacích předmětů měla průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepční záměry školy vycházejí z místních podmínek a z prostředí, ve kterém se škola nachází. Z rozhovoru s ředitelem školy je naprosto zřejmé, že jeho znalost obojího je velmi dobrá a jeho **plánování** je reálné.

Ve výchovně-vzdělávací oblasti zůstává i nadále základním dokumentem vzdělávací program *Základní škola* (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2). Učební plán a tematické plánování jsou upraveny v souladu s příslušnými doplňky, které MŠMT ČR vydalo v roce 1998. Ve čtvrtém a pátém ročníku se všichni žáci učí německý jazyk. Ve škole nejsou zřízeny žádné nepovinné předměty. Žáci mohou navštěvovat zájmové kroužky organizované ve škole DDM (sportovní kroužky – prostorově, materiálně a personálně jsou zajišťovány školou) nebo zcela organizované školou (turistický – v rámci školní družiny). Do školy nebyl integrován žádný žák se závažnějším zdravotním postižením, škola se stará pouze o žáky s lehčí formou některé specifické poruchy učení. Pro tyto žáky nebylo třeba vytvářet žádné individuální vzdělávací programy, škola respektuje metodický pokyn MŠMT ČR k zajištění péče o děti se specifickými poruchami učení při zjišťování jejich vědomostí a dovedností a při jejich hodnocení a klasifikaci.

Pro oblast materiálně-technickou ředitel stanovil pro školní rok konkrétní úkoly, které byly konzultovány se zřizovatelem a jsou průběžně naplňovány.

V personální oblasti je již několik let neměnný stav, vzhledem k hrozícímu úbytku počtu žáků plánuje ředitel pouze vzdělávání na úrovni dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Tento plán nesplňuje charakteristiky plánu personálního rozvoje stanovené pokynem ministra školství (MŠMT ČR, čj. 11 336/2001-25) a nevyužívá možnost, kterou dává čl. 8 tohoto pokynu (rozvojový program DVPP – *Program zpřístupnění DVPP malotřídním školám*). Žádná z nekvalifikovaných učitelek nezahájila vysokoškolské studium, jehož absolvováním by byly naplněny předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Čtyřleté vzdělávání jedné z učitelek k výuce německého jazyka nebylo dosud ukončeno státní jazykovou zkouškou.

Z koncepce školy vychází *Roční plán práce ředitele školy*, který slouží jako velice funkční lhůtník a ve své podstatě je zároveň plánem práce školy. Proto v něm ČŠI postrádá přenos některých výkonných kompetencí na ostatní členy pedagogického sboru. Součástí tohoto plánu je plán kontrolní činnosti, který zahrnuje kontrolu výsledků vzdělávání i kontrolu provozu školy. Další přílohou je plán pěti pedagogických rad s přesně stanoveným termínem konání a předběžně stanoveným rámcovým programem.

Organizační činnost školy se řídí především dokumentem s názvem *Provozní řád*. Kompetence pro jednotlivé zaměstnance školy jsou stanoveny v písemné podobě. Vzhledem k velikosti a charakteru školy pracuje ředitel školy bez zástupce. V případě jeho nepřítomnosti ve škole byla zastupováním písemně pověřena jedna ze dvou zbývajících učitelek. Povinná dokumentace školy upravující výchovně-vzdělávací činnosti je vedena. Byly v ní shledány

pouze drobné nedostatky zejména administrativního charakteru, které byly odstraněny v průběhu inspekce.

Poradním orgánem ředitele školy je pouze pedagogická rada. Vzhledem k počtu učitelek a k velikosti školy nebyly zřízeny žádné metodické orgány a jejich činnost nahrazuje denní osobní kontakt mezi všemi pedagogickými pracovníky. Pedagogická rada se pravidelně schází, o jejím jednání jsou vedeny zápisy. *Řád školy* obsahuje všechna předepsaná ustanovení. Zápisem bylo doloženo jeho projednání pedagogickou radou 29. listopadu 2001.

Vnější a vnitřní informační systém je funkční. K žákům školy se informace dostávají prostřednictvím třídních učitelů, různých nástěnek a vývěsek na chodbách školy. Učitelé a zaměstnanci školy jsou informováni rovněž osobním kontaktem s ředitelem. Povinné informace o škole jsou zveřejněny na nástěnce u hlavního vchodu do školy. Rada školy ustavena není. *Výroční zpráva o činnosti ZŠ Zbýšov ve školním roce 2000/2001* je zpracována v souladu s příslušnými právními předpisy. Obsahuje všechny předepsané části. Zápisy z pedagogických rad bylo doloženo jeho projednání se zaměstnanci školy při pedagogické radě 30. srpna 2001.

Ředitel školy vydal pouze jediné rozhodnutí (o odkladu školní docházky). Bylo vydáno v souladu s platnými předpisy a doloženo doporučením dětského lékaře, nebyla předložena pouze písemná žádost rodičů.

Vedení a motivování pracovníků: V době konání inspekce pracovali ve škole čtyři pedagogičtí pracovníci (ředitel, dvě učitelky a vychovatelka školní družiny) a dva provozní zaměstnanci (uklizečka a školník).

Ředitel školy používá ve své denní práci demokratický, participativní styl řízení. Vzhledem k malému pracovnímu kolektivu školy zná ředitel velmi dobře zájmy, schopnosti a dovednosti jednotlivých pracovníků a může je využívat jak při stanovení úvazků, tak zejména při organizování různých akcí mimo vyučování.

Všem pedagogickým pracovníkům je k dispozici nabídka akcí určených k jejich dalšímu vzdělávání prostřednictvím Pedagogického centra Kutná Hora. V kalendářním roce 2001 se učitelé ze školy (včetně ředitele) zúčastnili celkem 11 vzdělávacích akcí.

Ředitel vypracoval *Kritéria pro udělení osobního příplatku*, která mu umožňují provádět, kromě morálního, také finanční ocenění nadstandardní práce kolegyň. Má také určité finanční možnosti k přidělování mimořádných odměn.

Pracovní prostředí učitelek je prakticky totožné s pracovním prostředím žáků a jeho kvalita již byla popsána v předcházejících částech zprávy. Totéž se týká vybavení školy pomůckami, které by usnadňovaly vyučující práci.

Systém **kontroly** je zakotven v písemně zpracovaném *Plánu kontrolní činnosti*, jehož dílčí části jsou zpracovány i v *Ročním plánu práce*. Vychází z pracovních možností ředitele, který je zároveň třídním ve III. třídě (5. ročník) a denních potřeb provozu školy.

Zápisy v třídních knihách za školní rok 2001/2002 je dokladováno, že ředitel školy vykonal ke dni inspekce celkem šest hospitací. O hospitovaných hodinách předložil ředitel písemné záznamy, které jednotliví kontrolovaní vyučující podepisují. Další poznatky o kvalitě výuky získává ředitel přímou prací se žáky, neboť v ostatních třídách vyučuje některé předměty a také často zastupuje chybějící kolegyně. Prokazatelná je také kontrola základní dokumentace třídních učitelů. Práce provozních zaměstnanců je kontrolována prakticky denně v rámci běžného pracovního styku.

Ředitel školy nežadává žádné vlastní prověrky. V letošním školním roce připravil dotazníkovou akci pro děti a rodiče (zvláště), jejichž výsledky a vyhodnocení předložil.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky pro fungování školy jako systému byly celkově hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Škola nemá právní subjektivitu, veškeré osobní doklady pro zařazení pracovníka do platové třídy a stupně jsou uloženy na referátu školství okresního úřadu, kde jsou také zpracovávány mzdy. Výši nenárokových složek platu navrhuje ředitel podle kritérií pro přiznání osobních příplatků a odměn. Kritéria má zpracována v obecné rovině. Každý zaměstnanec má podle své činnosti stanoveno na základě těchto kritérií, za co a v jaké výši je osobní příplatek a odměna vyplacena. Důvody pro přiznání osobních příplatků a odměn jsou často shodné nebo velmi podobné. Osobní příplatek hodnotí dlouhodobější činnost, odměna mimořádný krátkodobý úkol. Pohyblivé části platu (přesčasy) pro zpracování na referátu školství předkládá ředitel na základě rozvrhu (u pedagogů) a docházky (u provozních pracovníků).

Z vyplacených mezd jsou odváděny finanční prostředky do fondu kulturních a sociálních potřeb. Škola sdružuje prostředky spolu se Základní školou Potěhy. Z tohoto důvodu není na škole k dispozici rozpočet, čerpání a účetní doklady. Vše je vedeno v ZŠ Potěhy. K nahlédnutí je jenom kolektivní smlouva ze dne 13. dubna 2000, včetně dodatku z 29. března 2001. Kolektivní smlouva je v souladu s platnou právní normou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Koncepční záměr ZŠ ve Zbýšově ze dne 30. srpna 2001
- Roční plán práce ředitele školy ze dne 30. srpna 2001
- Plán kontrolní činnosti (příloha ročního plánu ředitele)
- Rozpis pedagogických rad na školní rok 2001-2002 (příloha ročního plánu ředitele)
- Řád Základní školy ve Zbýšově ze dne 29. listopadu 2001
- rozhodnutí o odkladu školní docházky
- zápisy z pedagogických rad
- Provozní řád ZŠ Zbýšov
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 32 187/01-21 ze dne 28. ledna 2002 vydané MŠMT ČR
- Kritéria pro přidělení osobního příplatku
- třídní knihy za školní rok 2000/2001
- třídní knihy za školní rok 2001/2002
- katalogové listy žáků a třídní výkazy ze školního roku 2001/2002
- časově-tematické plány sledovaných předmětů
- hospitační záznamy ředitele
- hospitační záznamy inspektorů
- podkladová inspekční dokumentace
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001
- vzorek žákovských knížek a žákovských písemností
- Inspekční zpráva ČŠI čj. 032 204/99-2050 z 25. května 1999
- Inspekční zpráva ČŠI z následné inspekce čj. 032 270/99-2050 z 30. září 1999
- rozvrh hodin
- přehled dalšího vzdělávání za rok 2001
- vyhodnocení dotazníkové akce pro rodiče a děti
- evidence docházky provozních zaměstnanců
- platná kolektivní smlouva včetně dodatku

ZÁVĚR

V porovnání současného stavu s výsledky předcházející orientační inspekce čj. 032 204/99-2050 z 25. května 1999 bylo konstatováno, že došlo ke zlepšení systémových a organizačních podmínek. Zlepšilo se také dodržování učebních osnov. Zlepšila se úroveň a zpracování jednotlivých dokumentů a dokumentace ředitele školy. Oproti tomu se ale stále nedaří snižovat podíl výuky učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti (absence odborné a pedagogické způsobilosti nemá zásadní negativní vliv na úroveň výuky).

Škola má ke své činnosti velmi dobré prostorové podmínky. Využívá budovu s dvěma podlažními, ve které jsou umístěny tři učebny, místnost pro školní družinu. Vybavení školy pomůckami a učebnicemi je standardní. Jejich postupná inovace je závislá na finančních možnostech rozpočtu. Personální podmínky výuky jsou jen vyhovující.

Průběh vzdělávání:

Průběh vzdělávání byl sledován prostřednictvím hospitací v českém jazyce, matematice, německém jazyce a praktických činnostech.

Na základě těchto zjištění byl průběh vzdělávání celkově hodnocen jako průměrný.

Podmínky vzdělávání:

Vzhledem k velikosti a podmínkám školy je rozsah plánování postačující, systém zpracovaných plánů funkční a účelný. Proto byla oblast plánování hodnocena jako velmi dobrá. Organizační systém je vzhledem k velikosti a charakteru školy funkční. Celkově bylo organizování hodnoceno jako velmi dobré. Také vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy mají spíše nadprůměrnou úroveň.

Podmínky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Skokan	.....
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	.....
Další zaměstnanci ČŠI:	Zdenka Šrámková	

V Kutné Hoře dne 4. března 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. března 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Miloslav Oliva, ředitel školy

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad, odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11, Praha 5	26. března 2002	032 078/02-5101
Obec Zbýšov	26. března 2002	032 077/02-5101
Rada školy	nebyla zřízena	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány